

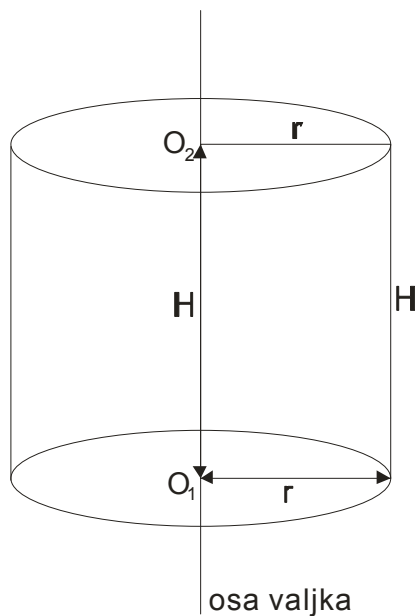
VALJAK

Valjak je geometrijsko telo ograničeno sa dva kruga u paralelnim ravnima i delom cilindrične površi čije su izvodnice normalne na ravan tih krugova.

Osa valjka je prava koja prolazi kroz centre baza.

Naravno kao i do sada oznake su:

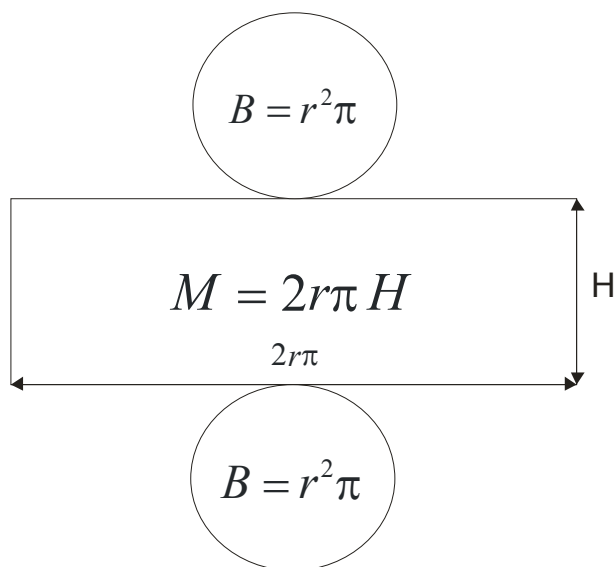
- P je površina valjka
- V je zapremina valjka
- B je površina baze
- M je površina omotača
- H je visina valjka
- r je poluprečnik osnove (baze), onda je $2r$ prečnik

Početne formule za površinu i zapreminu valjka iste su kao i formule za P i V prizme:

$$P = 2B + M \quad \text{i} \quad V = B \cdot H$$

Pre nego li sklopimo formule za P i V pogledajmo mrežu valjka:

Baze su očigledno krugovi čija je površina :

$$B = r^2 \pi$$

Omotač je pravougaonik čije su stranice visina H i obim kruga $O = 2r\pi$, pa je površina omotača jednaka

$$M = 2r\pi H$$

$$P = 2B + M$$

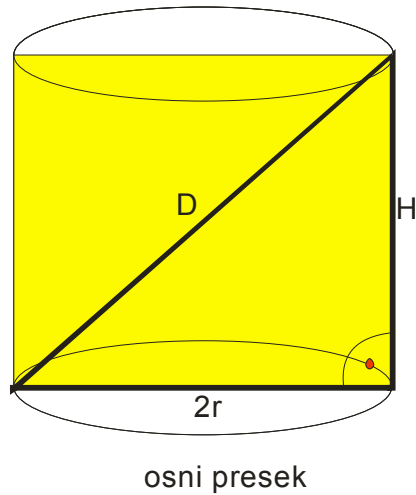
$$V = B \cdot H$$

$$P = 2r^2 \pi + 2r\pi H$$

$$V = r^2 \pi H$$

$$P = 2r\pi(r + H)$$

Pogledajmo sada kako izgleda osni presek valjka:

Ovde primenjujemo Pitagorinu teoremu: $D^2 = (2r)^2 + H^2$

Površina osnog preseka je $P_{op} = 2rH$

Ako u tekstu zadatka kaže da je valjak **RAVNOSTRAN**, to znači da mu je osni presek kvadrat i da je $H = 2r$

Napomenimo još da valjak može nastati obrtanjem kvadrata ili pravougaonika oko jedne stranice ili simetrale stranice.

